

Ank. till Riksd. kansli den 7 maj 1906 kl. 5 e. m.

N:o 129.

Utlåtande i anledning af Kungl. Maj:ts proposition till Riksdagen angående förläggande af en skeppsgossekår till Marstrand.

(1:a U. A.)

Uti en den 20 nästlidne april till Riksdagen aflåten, till statsutskottet för förberedande behandling hänvisad proposition (n:o 131) har Kungl. Maj:t, under åberopande af propositionen bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver sjöförsvarsärenden för nämnda dag, föreslagit Riksdagen

dels medgifva,

att för förläggning af en skeppsgossekår af 200 skeppsgossar till Marstrand må tagas i anspråk följande kronan tillhöriga och af landtförsvaret nu disponerade lokaler och områden därstädes, nämligen f. d. garnisonssjukhuset, södra strandverkets västra tillbyggnad, södra donjonen å Karlstens fästning, fästningens förra kyrkhvalf äfvensom för skjut- och idrottsöfningar samt för uppförande af nödiga uthus erforderliga områden å fästningen, och att underhållet af dessa lokaler och områden, så länge de användas för skeppsgossekårens behof, må bekostas af sjöförsvaret;

att till flottans personal, tjänstgörande vid en skeppsgossekår i Marstrand, må utgå aflöningsstillägg efter enahanda grunder, hvarmed sjötillägg enligt gällande bestämmelser utgår;

att enhvar af flottans manskap, som är gift eller änkring med minderårigt barn, under tjänstgöring vid skeppsgossekåren i Marstrand må åtnjuta inkvarteringsbidrag såsom under sjökommendering;

att af de i det protokollet öfver sjöförsvarsärenden den 13 sistlidne januari under bil. 10 vidfogade och af Riksdagen numera godkända förslag till stat för skeppsgosseskolan under Karlskrona station upptagna löner och arfvoden må för en skeppsgossekår i Marstrand disponeras löner till 2 skollärare och arfvoden till 6 monitörer;

att till bestridande af kostnaden för personalens vid skeppsgossekåren i Marstrand resor må användas förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar;

dels för byggnads- m. fl. arbeten och anskaffningar jämte inventarier m. m. för denna skeppsgossekårs förläggning till Marstrand bevilja på extra stat för år 1907 ett anslag af 58,000 kronor;

dels ock för arfvoden till vid skeppsgossekåren i Marstrand anställda en 1:e lärare med 300 kronor, slöjdlärare med 500 kronor, en läkare med 1,200 kronor och en sjuksköterska med 1,000 kronor samt för medikamenter och bad, beräknade till en kostnad af 1,500 kronor, och för diverse behof till beräknad kostnad af 500 kronor likaledes på extra stat för år 1907 bevilja ett anslag å 5,000 kronor med benämning »arfvoden till vid skeppsgossekåren i Marstrand anställda personer samt medikamenter, bad m. m.»

Efter gemensam beredning med chefen för landtförsvarsdepartementet hade chefen för sjöförsvarsdepartementet i detta ärende till åberopade statsrådsprotokollet anfört följande:

»Uti mitt yttrande till statsrådsprotokollet den 13 sistlidne januari angående reglerandet af utgifterna under riksstatens femte hufvudtitel för år 1907 anhöll jag att inom den närmaste tiden få inför Kungl. Maj:t framlägga förslag till innevarande års riksdag om förläggning af en del utaf skeppsgossekåren till rikets västra kust. Med hänvisande till hvad jag härutinnan då anfört får jag, sedan den i samma protokoll omnämnda utredning i frågan numera blifvit afslutad, nu framlägga förslag i ämnet.

Efter det chefen för flottans stab med ämbetsskrifvelse den 27 november 1905 öfverlämnat en utredning rörande ifrågasatt förläggning af en skeppsgossekår af 200 skeppsgossar till Karlstens fästning, anmodade jag marinförvaltningen att, efter chefens för fortifikationen hörande, inkomma med utlåtande i ärendet. Sådant utlåtande, åtföljdt af yttrande från chefen för fortifikationen, afgafs af marinförvaltningen den 28 sistlidne februari. Enligt sagda utlåtande skulle förläggning af 200 skeppsgossar till Karlstens fästning medföra, jämte nödiga årliga kostnader, en utgift för en gång af 307,000 kronor, däraf för nybyggnads- och ändringsarbeten jämlikt chefens för fortifikationen förslag

237,000 kronor och för inventarier i kaserner omkring 56,000 kronor. Då emellertid så dryga kostnader syntes mig icke böra nedläggas å dylika arbeten och inventarier, innan erfarenhet vunnits i afseende å lämpligheten af en skeppsgossekårs förläggning till ifrågavarande plats samt å möjligheten att därstädes på ett tillfredsställande sätt kunna rekrytera kåren, anmodade jag marinförvaltningen att inkomma med utredning angående ej mindre möjligheten och lämpligheten af att vid eventuell förläggning af en kår om 200 skeppsgossar till Marstrand bereda inkvartering åt gossarna å kasernfartyget »Norrköping» än äfven de kostnader, kårens förläggning komme att medföra, därest Norrköping för berörda ändamål toges i anspråk. Uti med anledning häraf den 6 innevarande april afgifvet utlåtande anför marinförvaltningen hufvudsakligen följande.

Förläggning af skeppsgossar till rikets västra kust synes ur flera synpunkter vara att förorda, och skulle enligt ämbetsverkets förmenande vara af största betydelse, om därigenom den sjövana och härdade kustbefolkningens söner kunde förmås att mera än hittills taga anställning vid flottan.

Marinförvaltningens utlåtande.

Emot kasernfartyget Norrköpings förläggande till Marstrand för inkvartering m. m. af 200 skeppsgossar har marinförvaltningen intet att erinra, och har ämbetsverket inhämtat, att kajutrymme vintertiden lärer vara att påräkna vid den del af kajen i Marstrand, som sträcker sig mellan Östra gatan och Holländargatan, samt att fartyget sommartiden lämpligen kan förankras mellan Hedvigsholmen och Arvidsvik.

De skeppsgossar, som komma att här förläggas, synes böra betraktas såsom en kår för sig. Organisationen af denna kår bör icke göras efter andra förutsättningar än som gälla för skeppsgossekåren vid Karlskrona station. I följd häraf bör för chef och kompanichefer i tillämpliga delar gälla hvad för sistnämnda kår finnes i reglemente för flottan föreskrifvet. Kåren bör tills vidare lyda under stationsbefälhafvaren vid flottans station i Stockholm. Gällande stadga för skeppsgosseskolan bör likaledes i tillämpliga delar följas, därvid 1:e läraren jämväl bör ställa sig till efterrättelse hvad för rektor finnes föreskrifvet.

I afseende å antagning och karlskrifning af skeppsgossar vid den ifrågasatta kåren bör erinras därom, att i stället för hvad reglementet för flottan i ämnet stadgar särskilda föreskrifter enligt nådiga brefven den 21 december 1900 och den 29 november 1901 nu äro gällande, och torde samma föreskrifter böra blifva tillämpade jämväl på den till Marstrand förlagda skeppsgossekåren.

För kåren behöflig instruktions- och öfrig personal har marinförvaltningen beräknat till det antal, som angifves i följande

Förslag

till instruktions- och öfrig personal, erforderlig vid en skeppsgossekår om 200 gossar i Marstrand.

De med * utmärkta tjänstgöra vid skolan i land hela året, öfriga endast 240 dagar.

A. Personal tillhörande flottans kårer.

Antal	Befattning.	Grad.
1	Chef	Kommendörkapten af 1:a eller 2:a graden.
1*	Gymnastikofficer	Löjtnant.
1*	Intendent	Marinintendent af 2:a graden eller marinunderintendent.
2	Kompanichefer	Kapten.
4	Instruktionsofficerare	Löjtnant eller underlöjtnant.
1*	Uppbördsman å kasernfartyget, tillika handhafvande matinrättningen och tvätten	Flaggunderofficer eller underofficer af 2:a graden, oberoende af yrkesgren.
1	Uppbördsman å skeppsgossefartyget, tillika handhafvande takelkammaren	Flaggunderofficer eller underofficer af 2:a graden, skepparestaten.
1	Musikinstruktör, tillika skrifbiträde i chefs expedition samt föreståndare för marketenteriet	Flaggunderofficer eller underofficer af 2:a graden ekonomistaten, som varit hornblåsare.
1	} Expeditionsunderofficerare	} (Flaggunderofficerare eller underofficerare af 2:a graden, oberoende af stat.
1*		
8	Instruktionsunderbefäl	{ 4 underofficerare af 2:a graden, artilleri-, styrmans- eller skepparestaten. 4 underofficerskorpraler, artilleri-, styrmans- eller skepparestaten.
6	Monitörer	Underofficerskorpraler, oberoende af yrkesgren.
16	Instruktörer	1:a klassens sjöman, artilleri- eller signalmatros.
1*	} Förrådsmän	} (En 1:a klass sjöman, förrådsman. En 2:a klass sjöman, förrådsman.
1		
2	} För vaktgöring, handräkning och renhållning	} 2:a klass sjöman, matrosafdelningen.
12 ^o		
1	Sjukvårdare	1:a klass sjöman, sjukvårdare.
1 ^o	Vapensmed	1:a klass sjöman, vapensmed.
1*	} Eldare, för värmeledning, belysning och ångkokinrättningen	} Underofficerskorpral, eldareafdelningen. 1:a eller 2:a klass sjöman, eldareafdelningen.
3		
1 ^o	} Kockar	} (En 1:a klass sjöman, skeppskock. 2:a klass sjöman, skeppskock.
3		
1	Underofficerskorpralsuppassare	2:a klass sjöman, hofmästare.
1	Timmerman	Underofficerskorpral.

B. Öfrig personal.

Antal.	B e f a t t n i n g.
2	Skollärare, hvaraf en förste lärare och en ledare af undervisningen i slöjd.
1	Läkare.
1	Sjuksköterska.
2	Skräddare.
2	Skomakare.

Hvad angår behovet af personal för slöjdundervisning vid skolan, anser Marinförvaltningen, att åtminstone en af de lärare, som komme att vid skolan anställas, bör vara en vid Nääs utbildad slöjdlärare, och att sålunda slöjdundervisningen lämpligen bör af denne lärare ledas med biträde af den andre skolläraren, timmermannen, eller af snickare från staden.

Den till tjänstgöring vid skeppsgossekåren i Marstrand kommanderade personalen af flottan synes skäligen därunder böra komma i åtnjutande af någon särskild ersättning i form af aflöningstillägg att utgå utöfver samtliga förmåner, som åtnjutas under tjänstgöring vid egen station.

I afseende å inkvarteringsbidrag vill det synas rättvist och billigt, att en hvar af manskapet, som är gift eller är änklings med minderårigt barn, under tjänstgöring vid skeppsgossekåren i Marstrand finge åtnjuta inkvarteringsbidrag såsom under sjökommendering.

Beloppet af aflöningstillägget bör beräknas med ledning af den förhöjning i aflöningsförmåner, som vid sjökommendering vinnes, och utgå för underbefäl och manskap med förhöjningen i dess helhet och för kaptener och subalternofficerare med ungefärligen hälften däraf samt för chefen för kåren med ett under hälften af sådan förhöjning reduceradt belopp. I enlighet härmed skulle följande aflöningstillägg utgå för nedannämnde militära grader:

kommendörkapten	per dag	3,50	kr.
kapten	»	2,50	»
löjtnant och underlöjtnant	»	2	»
flaggunderofficer	»	1,55	»
underofficer af 2:a graden	»	1,20	»
underofficerskorpral	»	0,55	»
1:a klassens sjöman	»	0,25	»
2:a » »	»	0,10	»

börande civilmilitär personal erhålla aflöningstillägg i likhet med den grad, med hvilken hvar och en äger lika värdighet, med undantag för marinläkare af 2:a graden och marinläkarstipendiat, som, därest sådan skulle behöfva kommenderas, därunder åtnjuta fastställdt dagtraktamente.

Flyttningshjälp för officerare, underofficerare och civilmilitära tjänstemän, som kommenderas till tjänstgöring vid skeppsgossekåren i Marstrand, synes i likhet med hvad fallet är vid förflyttning från en station till annan böra bero på särskild nådig pröfning för hvarje fall, då sådan kommendering anbefalles, samt föreskriften i § 159 mom. 2 i reglementet för flottan del. I härvid lända till efterrättelse.

I fråga om expeditjonslokaler, lektionssalar och öfrigt behöfligt utrymme för en skeppsgossekårs förläggande till Marstrand beräknas, under iakttagande att kasernfartyget Norrköping kommer att för ändamålet tagas i anspråk, kårchefens expedition kunna inrymmas å fartyget, under det att kompanichefsexpeditionerna kunna förläggas till f. d. garnisonssjukhuset, som därjämte ansetts böra tagas i anspråk för sjuklokaler samt messar för underofficerare och underofficerskorpraler, på sätt en ämbetsverkets utlåtande bilagd ritning utvisar. Marketenterisamt läs- och samlingsrum för skeppsgossarna böra lämpligen förläggas till södra strandverkets västra tillbyggnad. För lektionsrum, slöjdrum samt skräddar- och skomakarverkstäder äro beräknade för ändamålet lämpliga rum i södra donjonen och i fästningens förra kyrka. Gossarnas gymnastiköfningar föreslås att äga rum uti Marstrands stads gymnastiklokal, som stadsfullmäktige erbjudit att gratis upplåta 2 timmar dagligen mot det att flottan deltager i kostnaderna för densammas renhållning och uppvärmning. Behöfliga bad för gossarna kunna erhållas uti stadens badinrättning.

Hvad beträffar inkvartering af den till Marstrand förlagda personalen af flottan, har marinförvaltningen ansett, att officerare och underofficerare själfva böra draga försorg om sin inkvartering, hvaremot underofficerskorpraler, instruktörer och öfrigt manskap inkvarteras ombord å kasernfartyget.

Under sålunda angifna förutsättningar har marinförvaltningen uppgjort ett sammandrag öfver dels de kostnader, som för en gång skulle komma att uppstå, dels ock de årliga kostnaderna för personalens aflöning m. m., sålunda:

**Sammandrag öfver beräknade kostnader för förläggning af 200
skeppsgossar till Marstrand.**

	Kronor	öre	Kronor	öre
A. Kostnader för en gång.				
Reparations- och ändringsarbeten m. m. enligt inom ämbets- verkets fortifikationsafdelning uppgjordt förslag	—	—	36,000	—
Inventarier till expeditions-, skol-, marketenteri- och mess- lokaler	6,871	—		
Sjukhusinventarier	4,156	—		
Båtar (2 kosterbåtar)	2,000	—		
Bibliotek, slöjdredskap, undervisningsmateriel, sjömanings- bänkar m. m.	2,300	—		
Belysning, inre och yttre	2,850	—		
Evaporator å »Norrköping»	1,800	—		
Oförutsedda utgifter	2,023	—	22,000	—
Summa	—	—	58,000	—
B. Årliga kostnader.				
Afönningstillägg till flottans personal	—	—	12,552	—
Arfvode åt 1:e läraren vid skeppsgosseskolan (kronor 300:—) jämte arfvoden vid slöjdundervisningen (kronor 500:—)...	—	—	800	—
Afönning till särskildt antagen personal (1 läkare *) arfvode kr. 1,200:—, 2 skräddare arfvode kr. 1,830:—, 2 skomakare arfvode kr. 1,830:—, 1 sjuksköterska, jämte fri bostad. arfvode kr. 1,000:—)	—	—	5,860	—
Medikamenter och bad	—	—	1,500	—
Diverse behof	—	—	500	—
Skrifmaterialier, expenser, ved m. m.	—	—	6,000	—
Rese- och traktamentspenningar	—	—	1,000	—
Summa	—	—	28,212	—

För de till 58,000 kronor beräknade kostnader för en gång torde anslag böra af Riksdagen äskas.

*) Skulle icke lämplig läkare på platsen kunna erhållas, utan marinläkare behöfva kommanderas, erhåller denne dagtraktamente å 7 kronor eller för 365 dagar 2,555 kronor.

Af de årliga kostnaderna enligt nämnda beräkning äro en del af beskaffenhet att kunna utgå af redan befintliga anslag, under det att andra föranleda behof af ökning i vissa anslag.

Sålunda anser marinförvaltningen,

att anslaget till aflöning för flottans kårer och stater bör ökas med utgifterna för aflöningstillägg till flottans personal med 12,552 kronor;

att anslaget till undervisningsverken bör under skeppsgosseskolan ökas med utgifterna för arfvoden dels till en 1:e lärare, dels till slöjd-lärare med tillhoppa 800 kronor;

att för sjukvården vid skeppsgossekåren i Marstrand anslaget till sjukvård för flottans personal bör ökas med 3,700 kronor, däri jämväl inbegripits kostnaden för en läkare med 1,200 kronor och en sjuksköterska med 1,000 kronor;

att anslagen till »diverse behof» och till skrifmaterialier och expenser, ved m. m. jämväl böra ökas, det förra med 500 kronor och det senare med 6,000 kronor.

Med afseende å kostnaderna för den i förslaget »till instruktions- och öfrig personal» beräknade »öfriga» personal, hvilken skulle behöfva särskildt anställas, torde endast sjukvårdsanslaget härför behöfva ökas med, på sätt nyss nämnts, kostnaden för läkare och sjuksköterska i sammanhang med ökning för öfriga sjukvårdsändamål för den nya kåren.

Då de lokaler af Karlstens fästning, som skulle behöfva tagas i anspråk för den ifrågasatta skeppsgossekåren, utgöra endast en ringa del af fästningen, finner marinförvaltningen att någon öfverflyttning af fästningen från landförsvaret till sjöförsvaret icke för närvarande bör komma i fråga, hvaremot upplåtande af de erforderliga lokalerna torde böra utverkas och underhållet af desamma, så länge de användas för skeppsgossekårens behof, bekostas af sjöförsvaret. Dessa kostnader, hvilka böra bestridas af femte hufvudtitelns anslag till flottans nybyggnad och underhåll, beräknas emellertid blifva mindre afsevärda, hvarför någon ökning i nämnda anslag härför icke läter vara behöflig.

Hvad angår medelsbehofvet för bestridande af kostnaden för personalens resor till eller från skeppsgossekåren i Marstrand, synes Riksdagens medgifvande böra utverkas att härför få använda förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar.

Marinförvaltningen har uppgjort och med sitt utlåtande öfverlämnat förslag till aflöning till flottans personal, tjänstgörande vid skeppsgossekåren i Marstrand, äfvensom förslag till ny stat för skeppsgosseskolan, därvid marinförvaltningen beräknat, att af de i statförslaget för skolan till innevarande års riksdag upptagna skollärare och monitörer två skol-

lärare och sex monitörer komma att öfverflyttas till kåren i Marstrand och för den lärare vid skolan i Marstrand, hvilken skulle komma att fullgöra rektors åligganden, upptagit ett arfvode af 300 kronor samt för slöjdundervisningen, hvartill icke ansetts lämpligt att afse något af de i förenämnda statförslag upptagna arfvoden, uppfört ett särskildt belopp af 500 kronor.

Under förutsättning, att beslut fattas om förläggande af en skeppsgossekår af 200 skeppsgossar till Marstrand på af ämbetsverket föreslaget sätt, anser marinförvaltningen nådig proposition till Riksdagen böra utverkas med hemställan, att Riksdagen ville

dels på extra stat bevilja ett anslag af 58,000 kronor för bestridande af kostnaderna för erforderliga byggnads- m. fl. arbeten och anskaffningar jämte inventarier m. m. för en skeppsgossekårs förläggning till Marstrand;

dels godkänna stat för aflöningstillägg till flottans personal, tjänstgörande vid denna skeppsgossekår och stat för skeppsgosseskolan i Marstrand enligt de af marinförvaltningen uppgjorda förslagen;

dels ock för den till Marstrand förlagda skeppsgossekåren bevilja, utöfver de i statsverkspropositionen till pågående riksdag äskade beloppen af nedanstående femte hufvudtitelns anslag, ökning af samma anslag med följande belopp, nämligen:

Aflöning för flottans kårer och stater	kr. 12,552: —
Undervisningsverken:	
Skeppsgosseskolan	» 800: —
Sjukvård för flottans personal	» 3,700: —
Diverse behof	» 500: —
Skrifmaterialier och expenser, ved m. m.	» 6,000: —

dels slutligen medgifva, att till bestridande af kostnaden för personalens vid skeppsgossekåren i Marstrand resor må få användas förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar.

Uti ett till chefen för landtförvarsdepartementet afgifvet, infordradt yttrande i ämnet har arméförvaltningen å fortifikationsdepartementet förklarar sig icke hafva något att erinra mot upplåtande till sjöförsvaret i och för en skeppsgossekårs förläggning till Marstrand af följande, utaf fortifikationen nu disponerade lokaler och områden därstädes, nämligen f. d. garnisonssjukhuset, södra strandverkets västra tillbyggnad, södra donjonen å Karlstens fästning, fästningens förra kyrkhvalf äfven-

Yttrande af
arméförvalt-
ningens forti-
fikations-
departement.

som för skjut- och idrottsöfningar samt nödiga uthus erforderliga områden, särskildt den s. k. kommandantshagen, allt på villkor, att sjöförsvaret, så länge lokalerna och områdena af detsamma disponerades, bekostade deras underhåll.

Departement-
schefens
yttrande.

På sätt jag redan vid mitt anförande till statsrådsprotokollet den 13 sistlidne januari antydt, är det min lifliga öfvertygelse, att genom förläggning af en skeppsgossekår till västkusten ett värdefullt material till bemanningen af vår flotta skulle vinnas; och finner jag efter den utredning, som förebragts, lämpligt, att en dylik kår om 200 skeppsgossar förlägges till Marstrand. Inkvartering åt gossarna synes mig i öfverensstämmelse med marinförvaltningens förslag böra beredas å kasernfartyget Norrköping, som redan nu är apterad för sådant ändamål och försedt med värmeledning, elektriska belysningsanordningar m. m. och äfven för närvarande användes till inkvartering af skeppsgossar. För fartygets förläggning i Marstrand har staden förklarat sig villig upplåta en fullt lämplig plats. I öfrigt torde för ändamålet i enlighet med marinförvaltningens förslag böra tagas i anspråk f. d. garnisonssjukhuset, södra strandverkets västra tillbyggnad, södra donjonen å fästningen samt fästningens förra kyrkhvalf och för nödiga uthus erforderliga områden, hvarjämte för skeppsgossarnas skjut- och idrottsöfningar torde upplåtas den s. k. kommandantshagen å fästningen. Gymnastiköfningarna med skeppsgossarna skulle äga rum i folkskolans gymnastiklokal, hvilken på förut angifna villkor därtill af staden upplåtes. Inkvartering af den till Marstrand förlagda personalen af flottan anser jag böra ske i öfverensstämmelse med marinförvaltningens förslag, likasom jag äfven i öfrigt finner mig böra biträda detsamma, i hvad det afser anordningarna för den ifrågasatta skeppsgossekårens förläggning.

I fråga om kostnaderna för en skeppsgossekårs förläggande till Marstrand har jag icke någon erinran att göra mot de i det af marinförvaltningen häröfver upprättade sammandraget upptagna »kostnader för en gång», tillhoppa 58,000 kronor. Jag finner mig emellertid böra påpeka, att ifrågakomna utgifter, afsedda hufvudsakligen för vidmakthållande eller iståndsättande af en del kronans byggnader samt för anskaffande af nödiga inventarier och materialier, tillgodose behof, som i ej oväsentlig mån torde böra fyllas oberoende af huruvida en skeppsgossekår kommer att blifva stadigvarande förlagd till Marstrand eller icke. De i nyssberörda sammandrag beräknade »årliga kostnader» föranleda ej heller till någon erinran från min sida utom i afseende å

det beräknade afföningstillägget till flottans personal, hvilket synes mig böra utgå efter enahanda grunder, hvarmed sjötillägg enligt gällande bestämmelser utgår, eller på sätt följande tablå utvisar:

**Beräkning af kostnaden för afföningstillägg till flottans personal,
tjänstgörande vid skeppsgossekåren i Marstrand.**

Antal.	Grad eller värdighet.	Belopp pr man eller dag.	Antal dagar.	Kronor.	
1	Kommendörkapten af 1:a eller 2:a graden	2.50	240	600	—
2	Kaptener	2.00	240	960	—
1	Löjtnant	1.50	365	547	50
4	Löjtnanter eller underlöjtnanter	1.50	240	1,440	—
1	Marinintendent af 2:a graden eller marinunderintendent	1.50	365	547	50
1	Flaggunderofficer (uppbördsman)	1.10	365	401	50
1	D:o d:o	1.10	240	264	—
2	Flaggunderofficerare	0.85	240	408	—
1	Flaggunderofficer	0.85	365	310	25
4	Underofficerare af 2:a graden	0.50	240	480	—
5	Underofficerskorpraler	0.40	240	480	—
6	Underofficerskorpraler (monitörer)	0.40	240	576	—
1	Underofficerskorpral	0.40	365	146	—
1	1:a kl. sjömän (förrädsman)	0.15	365	54	75
2	D:o d:o (vapensmed och skeppskock)	0.30	365	219	—
17	1:a kl. sjömän (art. o. signalmatrosar, sjukvårdare)	0.15	240	612	—
3	D:o d:o (eldare)	0.30	240	216	—
12	2:a kl. sjömän (matrosafd.)	0.05	365	219	—
3	D:o d:o (förrädsman o. matrosafd.)	0.05	240	36	—
4	D:o d:o (skeppskockar [3], hofmästare [1])	0.20	240	192	—
Summa		—	—	8,709	50

Under nu angifna förutsättningar kommer sålunda en skeppsgossekårs af 200 skeppsgossar förläggning till Marstrand att medföra dels en kostnad för en gång af 58,000 kronor, dels en årlig kostnad af 24,369 kronor 50 öre.

För bestridande af berörda kostnad för en gång läser hos Riks-

dagen böra göras framställning om beviljande af ett extra ordinarie anslag för år 1907 å 58,000 kronor. I fråga om den årliga kostnaden torde aflöningstillägget till flottans personal, arfvoden till skraddare och skomakare, utgifterna för skrifmaterialier, expenser, ved m. m. samt rese- och traktamentspenningar kunna utgå af redan befintliga anslag. Hvad särskildt vidkommer aflöningstillägget till personalen synes mig detta lämpligen böra bestridas af reservationsanslaget till flottans öfningar. Någon höjning, på sätt marinförvaltningen föreslagit, af förslagsanslaget till skrifmaterialier, expenser, ved m. m., hvilket anslag för närvarande betydligt öfverskrides, finner jag mig nu icke böra ifrågasätta redan på den grund, att, efter skedd utredning angående orsakerna till anslaget öfverskridande, hos en kommande Riksdag i allt fall lärer få göras framställning om anslaget ökande. Ej heller finner jag mig böra, innan närmare erfarenhet vunnits om gagnet af en skeppsgossekårs förläggning till Marstrand, föreslå höjning, i enlighet med hvad marinförvaltningen ifrågasatt, af de ordinarie anslagen till skeppsgosse-skolan, till sjukvård för flottans personal och till diverse behof. För bestridande af de utgifter, som skulle föranledt dylik anslagsökning, nämligen för arfvoden till en 1:e lärare samt slöjdlärare, tillhopa 800 kronor, arfvoden till en läkare och en sjuksköterska, tillhopa 2,200 kronor, för medikamenter och bad 1,500 kronor samt för diverse behof 500 kronor eller sammanlagdt 5,000 kronor anser jag, att hos Riksdagen bör begäras ett anslag på extra stat för år 1907 å sistnämnda belopp.»

*Utskottets
yttrande.*

Vid afgifvande af utlåtande i denna fråga anser sig utskottet böra till en början meddela att, enligt hvad utskottet inhämtat, den ifrågasatta förflyttningen från Karlskrona örlogsstation af kasernfartyget »Norrköping», som redan nu användes för inkvartering af skeppsgossar, icke kommer att medföra behof af nya byggnader i Karlskrona för där kvarvarande skeppsgossekårs behof, äfven efter den af innevarande års Riksdag beslutade ökningen af skeppsgossekåren med 100 gossar till 600, då nämligen skeppsgossekasernen i Karlskrona är afsedd att inrymma 400 skeppsgossar.

Beträffande själfva förslaget att förlägga en del af skeppsgossekåren till Marstrand finner sig utskottet, då en dylik åtgärd torde kunna bidra att underlätta rekrytering af denna kår med flere bättre och för sjövapnet lämpligare element, än som hittills kunnat erhållas, böra tillstyrka bifall till hvad Kungl. Maj:t uti förevarande proposition föreslagit.

Vid pröfningen af Kungl. Maj:ts framställning har emellertid utskottet icke kunnat undgå att finna det af marinförvaltningen uppgjorda förslaget till den för skeppsgossekåren i Marstrand erforderliga instruktions- och öfrig personal, hvilket förslag upptager icke mindre än 80 personer, vara väl omfattande i förhållande till storleken af nämnda kår, äfven om det afsedda antalet af 200 gossar skulle redan från början kunna erhållas.

Tillika har utskottet funnit det anmärkningsvärdt, att, enligt hvad marinförvaltningen uti sitt i ärendet afgifna utlåtande jämväl föreslagit, den i Marstrand förlagda kåren skulle tills vidare lyda under stationsbefälhafvaren vid flottans station i Stockholm, under det att öfriga skeppsgossar tillhöra Karlskrona station.

Slutligen har utskottet, som tagit kännedom om de åtgärder, hvilka under de senare åren vidtagits för höjande af disciplin och god anda inom skeppsgossekåren, velat i detta sammanhang framhålla önskvärdheten af att skeppsgossarne, hvilka enligt gällande reglemente för flottan antagas vid 15—17 års ålder och således vid ganska unga år, måtte i skeppsgosseskolan erhålla jämväl någon religionsundervisning, i hvilket afseende utskottet får erinra, att läroämnet kristendomskunskap, som ingått uti den i 1879 års stadga för skeppsgosseskolan föreskrifna planen för undervisningen därstädes, icke upptagits bland de undervisningsämnena, som föreskrivas i den för nämnda skola nu gällande stadgan af den 13 mars 1896.

På grund af hvad ofvan anförts får utskottet hemställa,
att Riksdagen må
I. medgifva,

a) att för förläggning af en skeppsgossekår af 200 skeppsgossar till Marstrand må tagas i anspråk följande kronan tillhöriga och af landtförsvaret nu disponerade lokaler och områden därstädes, nämligen f. d. garnisonssjukhuset, södra strandverkets västra tillbyggnad, södra donjonen å Karlstens fästning, fästningens förra kyrkhvalf äfvensom för skjut- och idrottsöfningar samt för uppförande af nödiga uthus erforderliga områden å fästningen, och att underhållet af dessa lokaler och områden, så länge de användas för skeppsgossekårens behof, må bekostas af sjöförsvaret;

b) att till flottans personal, tjänstgörande vid en skeppsgossekår i Marstrand, må utgå aflöningstillägg

efter enahanda grunder, hvarmed sjötillägg enligt gällande bestämmelser utgår;

c) att enhvar af flottans manskap, som är gift eller änkling med minderårigt barn, under tjänstgöring vid skeppsgossekåren i Marstrand må åtnjuta inkvarteringsbidrag såsom under sjökommendering;

d) att af de i det protokollet öfver sjöförvarsärenden den 13 sistlidne januari under bil. 10 vidfogade och af Riksdagen numera godkända förslag till stat för skeppsgosseskolan under Karlskrona station upptagna löner och arfvoden må för en skeppsgossekår i Marstrand disponeras löner till 2 skollärare och arfvoden till 6 monitörer; och

e) att till bestridande af kostnaden för personalens vid skeppsgossekåren i Marstrand resor må användas förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar;

II. för byggnads- m. fl. arbeten och anskaffningar jämte inventarier m. m. för denna skeppsgossekårs förläggning till Marstrand bevilja på extra stat för år 1907 ett anslag af 58,000 kronor;

III. för arfvoden till vid skeppsgossekåren i Marstrand anställda en 1:e lärare med 300 kronor, slöjdlärare med 500 kronor, en läkare med 1,200 kronor och en sjuksköterska med 1,000 kronor samt för medikamenter och bad, beräknade till en kostnad af 1,500 kronor, och för diverse behof till beräknad kostnad af 500 kronor likaledes på extra stat för år 1907 bevilja ett anslag å 5,000 kronor med benämning »arfvoden till vid skeppsgossekåren i Marstrand anställda personer samt medikamenter, bad m. m.»

Stockholm den 7 maj 1906.

På statsutskottets vägnar:

HUGO TAMM.